

נח חט"ו שיחה א'

נח בנה את התיבה בעצמו - ולכן "מאה ועשרים שנה היה משתדל בה" - כי הפעולה דהבניה היא חלק מהמצוה - כדי לעורר את אנשי דורו לתשובה.

ברש"י: "מאה ועשרים שנה הי' משתדל בה". צריך להבין מדוע לא קיים נח את ציווי הקב"ה בזריזות, ובפרט קשה שהתורה העידה עליו ש"ויעש נח ככל אשר ציוה ה'".

והביאור בזה: בהקדים שהראגשטשאווער מביא ב' סברות האם המצוה היא פעולת הבנין, או "המצוה היא המציאות לא הבנין", ורש"י לומד שהמצוה היא הפעולה. דהנה, כוונת הקב"ה בציווי בניית התיבה היה שנח יעורר את אנשי דורו לתשובה. ולכן אמר לו "עשה לך" - שנח בעצמו הי' צריך לבנות את התיבה, כי בניית התיבה היה לא רק בשביל המציאות דתיבה בניה, אלא שהפעולה היא חלק מהמצוה. וזהו הפירוש ב"למה הטריחו בבנין זה" - למה ציווה באופן שנח צריך לעשות את הכל לבד, והביאור הוא מפני שהפעולה היא חלק מהמצוה כדי לעורר את אנשי הדור לתשובה, כנ"ל.

והכרחו של רש"י לפרש כן הוא מסדר הכתובים, דבתחילה נאמר (ו, יד) "עשה לך תבת גו'", ורק אח"כ נאמר (ו, יז) "ואני הנני מביא את המבול מים", שמזה רואים שתכלית התיבה היא לא רק בשביל הצלה מהמבול (מציאות התיבה) אלא שלתיבה ישנה מטרה בפני עצמה - כדי שנח יעורר את אנשי דורו לתשובה (פעולת הבניה).

והנה הציווי לנח הי' "עשה לך", והראגשטשאווער מפרש ש"לך" הוא משלך - מנכסיו, ויש לומר שפירוש זה קשור לזה שנח נצטוו לבנות את התיבה בעצמו. ויובן בהקדים: גם במצות סוכה נאמר "תעשה לך", דמצות סוכה דומה לציווי בניית התיבה בכמה פרטים: (א) שפעולת הבנין הוא מצוה, (ב) צריך להיות "משלך", (ג) המכוון של שניהם הוא הצלה - מהמבול או צל מהשמש. אך אעפ"כ רואים ב' שינויים בין התיבה לסוכה, שנח הי' צריך לבנות את התיבה בעצמו, והתיבה היתה רק עבורו, ואילו בסוכה יכול אחר לבנות את הסוכה בשבילו, ויוצא אדם ידי חובתו בסוכה שאולה. והביאור: נח לא בעי רחמי על אנשי דורו, וההצלה היתה רק עבורו, ולכן הי' צריך להיות לך משלך. משא"כ סוכה ענינה אחדות ושלוש, וא"כ סוכת חבירו היא "שלו ממש".

